

Nadace
Ivana Dejmala
pro ochranu přírody

Společnost pro
Jizerské hory

TISKOVÁ ZPRÁVA

V Liberci dne 7. června 2022

Do mokřadů u Sedmihorek se vrací voda i život

Celkem tři roky trvala úspěšná snaha o záchranu Sedmihorských mokřadů nacházejících se nedaleko Turnova v CHKO Český ráj. Nyní je konečně hotovo, jak se mohli přesvědčit účastníci úterního slavnostního představení projektu. Díky značnému úsilí Pozemkového spolku Sedmihorské mokřady ve spolupráci se Společností pro Jizerské hory se zde podařilo vybudovat 14 tůní, přerušit až 7 km melioračních trubek a zahradit 770 metrů odvodňovacích kanálů na ploše přibližně 6 hektarů. Díky tomu se území vrátila jeho přirozená funkce zadržování vody v krajině. Lokalitu obývá i řada vzácných živočichů, zejména je území unikátním hnízdištěm ptáků. Celkové náklady projektu hrazené z větší části z dotace EU byly 3,2 miliónů korun, nezbytné spolufinancování ve výši 350 tisíc korun zajistila Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody a počítá se s tím, že bude podporovat i následnou údržbu.

Záchrana území byla v hlavách ekologů již dlouho a první kroky k jejímu naplnění učinil před řadou let předseda správní rady nadace František Pelc. *„Podařilo se mi zajistit, aby území nebylo znovu zcela odvodněno a intenzivně zemědělsky obhospodařováno. Jen díky tomu nedošlo k nevratnému poškození lokality. Význam a hodnotu tohoto místa jsem si uvědomil již v průběhu mých prvních návštěv především prostřednictvím rozmanitého a relativně hojného společenstva ptačích obyvatel z nichž řada je ohrožená,“* vysvětluje Pelc a doplňuje, *„jsem opravdu rád, že vizi, která vznikla ještě v minulém století, se podařilo naplnit a území má zpátky svůj přírodě blízký charakter, což vedlo k tolik potřebnému zadržování vody v krajině a zvýšení biodiverzity území.“* Že má revitalizace území smysl i pro místní živočichy se ukazuje již nyní - např. jeřábi popelaví se zde pokoušejí zahnízdit již řadu let, ale až v letošním roce se jim konečně povedlo vyvést mládě, které se po mokřadech v doprovodu rodičů teď hrdě prochází. Dalšími druhy, které zde letos zahnízdili jsou čejka chocholatá nebo kulík říční, v mokřadu žijí ale i vzácní chřástali kropenatí, bekasina otavní, moták pochop nebo třeba slavík modráček.

Jak dokládá Vojtěch Šťastný, nadšenec do Sedmihorských mokřadů, který se zasadil o uskutečnění tohoto projektu, nebyla cesta k dnešnímu stavu vůbec jednoduchá. *„Území navštěvuji od svých 14 let, návrh projektu na revitalizaci jsem zpracoval ve své bakalářské práci, ale do opravdové obnovy území jsme se mohli pustit až v roce 2019,“* říká Šťastný. První komplikace nastaly při pohledu na katastrální mapy, neboť z ní vyplynulo, že projekt se nachází na 33 pozemcích 31 různých vlastníků, což v řadě jiných případů vede k ukončení snah o další práci na projektu, nikoliv však v tomto případě. *„Byla to prakticky rok trvající série jednání, kdy jsme část pozemků díky sbírce Místo pro přírodu a podpory nadačního fondu Veolia odkoupili do vlastnictví Českého svazu ochránců přírody a pro zbytek pozemků se nám podařilo dojednat souhlasy vlastníků s realizací projektu. Museli jsme se potýkat s nedořešenými dědickými řízeními, pozemkem v exekuci i počáteční nedůvěrou některých majitelů. Nakonec se ale vše podařilo překonat a díky tomu celou obnovu zahájit,“* popisuje Šťastný počátky projektu. K celé lokalitě bylo potřeba přistupovat maximálně s citem, neboť se nachází ve 2. zóně CHKO Český ráj a nachází se zde vzácné rašeliniště i ohrožené druhy živočichů a rostlin. Nejstarší vrstvy rašeliny se tu začaly ukládat před cca 10 tisíci lety. *„Dřívější snahy o co největší zemědělské využití se zde nepodařilo naštěstí nikdy dotáhnout do konce a i přes 3 vrstvy melioračních trubek zůstalo území díky četným prameništím podmáčené a pro obhospodařování nevyužitelné. Území rašelinišť mají obrovskou ekologickou hodnotu srovnatelnou třeba s deštnými*

pralesy. Jsem velmi rád, že se podařilo území vdechnout nový život a lokalita v této revitalizované části začíná rychle ožívat," pochvaluje úspěšnou realizaci projektu Šťastný.

Hlavní zdroj financování celého projektu se podařilo zajistit Společnosti pro Jizerské hory prostřednictvím fondů EU. „Získali jsme dotaci z OPŽP ve výši 2,8 mil. Kč a zvládli jsme celou složitou administrativu, která s tím souvisí," říká ředitelka společnosti Kateřina Bednářová. Nejnáročnější část proběhla ještě před samotným kopnutím do země. „Vše bylo potřeba si nechat řádně schválit od příslušných úřadů a vypracovat podrobnou projektovou dokumentaci. Přesto bylo potřebné během samotné realizace často reagovat na aktuální podmínky i reálný stav území a práce tomu uzpůsobit," vysvětluje Bednářová. Samotné práce pak po dobu několika měsíců prováděla firma Zdeňka Hýzlera, kterou si lidé seznámení s projektem velmi pochvalovali.

Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody stála u projektu od samého počátku, po celou dobu zajišťovala potřebné předfinancování a následné spolufinancování projektu v dosavadní výši přibližně 350 tisíc korun. „Náprava vodního režimu v krajině je spolu s podporou biodiverzity jednou z priorit, na které se v posledních letech zaměřujeme. Záchrana Sedmihorských mokřadů do toho zcela jednoznačně zapadá a i díky naší podpoře a skvělé práci dalších organizací a především Vojty Šťastného zde vzniklo 14 tůní o rozloze 5 956 m², které zajistí vyšší retenční schopnosti krajiny. Ta se v posledních letech ukazuje jako čím dál potřebnější nejen při dlouhotrvajícím suchu, ale i během přívalových dešťů. Podařilo se zajistit, aby Sedmihorské mokřady byly skutečně hodnotné v celé své rozloze, dávaly okolní krajině vláhu a byly tak přínosem pro nás pro všechny," popisuje Ondřej Petrovský, ředitel nadace. Aby se toho podařilo docílit, bylo vykopáno či přerušeno až 7 km odvodňovacích trubek a zahrazeno 770 metrů meliorační příkopů. Bylo též v zemi vybudováno 680 m jílových clon, aby se docílilo lepšího zadržování vody v lokalitě. Díky provedeným opatřením byla navýšena retence revitalizované plochy asi o 26 500 m³, z toho asi 3 000 m³ v tůních a dalších prohlubních a asi 23 500 m³ v půdě. „Díky zrušeným melioracím zde vznikl jakýsi skrytý rezervoár vody v okolní půdě. Samotné tůně jsou mělké a vhodně tvarované, aby zapadly do místní krajiny i vyhovovaly zdejším živočichům," doplňuje pak projektant Pavel Schneider.

Dokončenou revitalizací a slavnostním představením však péče o cenné území nekončí. „Nyní se připravuje pečlivý management celého území a jeho nezbytná následná údržba. Aktuálně již proběhla první pastva a připravujeme se na nezbytné kosení. Bez citlivé práce člověka by tyto mokřady totiž zarostly lesem. V budoucnu bude doplněna i drobná návštěvnická infrastruktura včetně ptačí pozorovatelny. Budeme tak moci ukázat veřejnosti, proč je dobré takováto místa chránit," popisuje další kroky Šťastný. „Abychom měli prostředky na spolufinancování projektu, ale právě i na jeho další údržbu, je nezbytná pomoc dárců z řad firem i jednotlivců, kteří nám s projektem finančně pomáhají," říká Petrovský a doplňuje, „zbývá nám získat ještě asi 160 tisíc korun a věřím, že když lidé nyní uvidí, jaká krásná lokalita zde vznikla, budou ochotni na ni přispět." Veřejnost může celý projekt podpořit prostřednictvím darovacího formuláře na stránkách www.nadaceivanadejmala.cz, kde si také může každý přečíst další podrobnosti o celé akci včetně fotografií z jejího průběhu.

Více informací: Ondřej Petrovský, ředitel Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody
tel.: 605 701 503 e-mail: petrovsky@nadaceivanadejmala.cz
www.nadaceivanadejmala.cz